

Forslag

til

Lov om overførelse af de af Samfundet og Hjemmet for Vanføre drevne ortopædiske hospitaler og afdelinger til amtskommunerne m. fl.

Fremsat den 17. marts 1977 af indenrigsministeren.

Kapitel 1.

Almindelige bestemmelser.

§ 1. De af Samfundet og Hjemmet for Vanføre drevne ortopædiske afdelinger med tilhørende ambulatorier på de amtskommunale sygehuse i Næstved, Odense, Sønderborg, Kolding, Holstebro og Ålborg overføres fra 1. januar 1978 til de amtskommuner, hvori de er beliggende. Overførelsen omfatter det til afdelingerne hørende inventar, instrumentarium, løsøre m. v.

Stk. 2. Overførelsen sker vederlagsfrit for amtskommunerne.

§ 2. Det Samfundet og Hjemmet for Vanføre tilhørende Ortopædisk Hospital i Århus med tilhørende ambulatorium og funktionærbygning overføres til Århus amtskommune fra 1. januar 1978.

Stk. 2. Overførelsen omfatter matr. nr. 59 d, Århus købstads markjorder, bortset fra den herpå beliggende værkstedsbygning.

Stk. 3. Overførelsen omfatter det til hospitalet, ambulatoriet og funktionærbygningen hørende inventar, instrumentarium, løsøre m. v. samt tekniske anlæg.

Stk. 4. Overførelsen sker vederlagsfrit for amtskommunen.

§ 3. Det Samfundet og Hjemmet for Vanføre tilhørende Ortopædisk Hospital i København med tilhørende ambulatorium samt klinik for cerebral parese og børne-neurologi med tilhørende børnehavn overføres til staten fra 1. januar 1978.

Indenrigsmin. 2. s. kt. j. nr. 1976-5000-67.

Stk. 2. Overførelsen omfatter en ca. 13.913 m² stor parcel af matr. nr. 5614, Udenbys Klædebo kvarter, med de herpå værende bygninger bestående af hospital og ambulatorium, og en ca. 6.250 m² stor parcel af matr. nr. 5614, Udenbys Klædebo kvarter, med herpå værende bygninger bestående af en klinik for behandling af cerebral parese og børne-neurologi med tilhørende børnehavn.

Stk. 3. Overførelsen omfatter det til hospitalet, ambulatoriet, klinikken og børnehaven hørende inventar, instrumentarium, løsøre m. v. samt tekniske anlæg.

§ 4. Staten overtager fra 1. januar 1978 lån vedrørende de i §§ 2 og 3 nævnte hospitaler med et oprindeligt pålydende på 10.583.634 kr. Såfremt overtagelse ikke kan finde sted, afholder staten de løbende ydelser vedrørende disse lån.

Stk. 2. Staten refunderer Samfundet og Hjemmet for Vanføre de udgifter til nødvendige investeringer i inventar, instrumentarium, løsøre m. v., der er afholdt fra det tidspunkt, da det var klart, at overførelse af afdelingerne skulle finde sted til 1. januar 1978 med 3 mill. kr. I øvrigt ydes der ikke Samfundet og Hjemmet for Vanføre godtgørelse for de i §§ 1-3 omhandlede overførelser.

§ 5. På de i §§ 1 og 2 nævnte institutioner ydes behandling m. v. fra 1. januar 1978 efter reglerne i lov om sygehusvæsenet. På den i § 3 nævnte institution ydes behandling m. v. fra 1. januar 1978 efter de for statslige sygehuse gældende regler.

Kapitel 2.

Personaleforhold.

§ 6. De amtskommuner, hvori de i § 1 omhandlede afdelinger og det i § 2 omhandlede hospital er beliggende, tilbyder det pr. 31. december 1977 under Samfundet og Hjemmet for Vanføre med tjenestemandslignende status ansatte personale, der er medlemmer af Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre, og som er tjenstgørende inden for de omhandlede dele af Samfundet og Hjemmet for Vanføres virksomhed, ansættelse som amtskommunale tjenestemænd fra 1. januar 1978 at regne med løn- og pensionsvilkår svarende til de for de pågældende under ansættelsen under Samfundet og Hjemmet for Vanføre gældende i det omfang, hvori de pågældende ikke pr. 1. januar 1978 forbliver tjenstgørende under Samfundet og Hjemmet for Vanføre inden for dettes tilbageværende virksomhed.

Stk. 2. Det pr. 31. december 1977 under Samfundet og Hjemmet for Vanføre med tjenestemandslignende status ansatte personale, der er medlemmer af Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre, og som er tjenstgørende inden for den i § 3 omhandlede del af Samfundet og Hjemmet for Vanføres virksomhed, tilbydes ansættelse som statstjenestemænd fra 1. januar 1978 at regne med løn- og pensionsvilkår svarende til de for de pågældende under ansættelsen under Samfundet og Hjemmet for Vanføre gældende i det omfang, hvori de pågældende ikke pr. 1. januar 1978 forbliver tjenstgørende under Samfundet og Hjemmet for Vanføre inden for dettes tilbageværende virksomhed.

Stk. 3. Såfremt en af de af stk. 1 og 2 omfattede ansatte under Samfundet og Hjemmet for Vanføre med tjenestemandslignende status og medlemskab af Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre ikke måtte ønske at overgå til henholdsvis amtskommunal tjenestemandsansættelse og ansættelse som statstjenestemand, opretholdes den hidtidige ansættelsesmæssige status under den pågældendes udførelse af det tilbudte arbejde henholdsvis inden for vedkommende amtskommunes social-, sundheds- og sygehusforvaltning og under Rigshospitalet.

Stk. 4. De under stk. 3 nævnte ansatte, der ikke måtte ønske at overgå til ansættelse som henholdsvis amtskommunale tjenestemænd og statstjenestemænd, men opretholder den hidtidige ansættelsesmæssige status, har ikke krav på ventepenge, rådighedsløn eller pension som følge af opgaveomlægningen.

Stk. 5. De under stk. 3 nævnte ansatte er pligtige at underkaste sig de forandringer i deres tjenesteforretningers omfang og beskaffenhed, som er en følge af opgaveomlægningen.

Stk. 6. De under stk. 3 nævnte ansatte kan indtil 1. januar 1983 søge overgang til henholdsvis amtskommunal tjenestemandsansættelse og ansættelse som statstjenestemænd på vilkår som anført i stk. 1 og 2.

Stk. 7. Amtskommunerne overtager fra 1. januar 1978 pensioneringen af de ansatte under Samfundet og Hjemmet for Vanføre, som i henhold til stk. 1 fra nævnte dato overgår til ansættelse som amtskommunale tjenestemænd, samt af de ansatte under Samfundet og Hjemmet for Vanføre, der i medfør af stk. 6 fra et senere tidspunkt overgår til sådan ansættelse, fra det tidspunkt, hvor overgangen finder sted.

Ved udbetaling af pension til de nævnte ansatte fordeles udgifterne mellem Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre og den respektive amtskommune i forhold til den del af pensionsalderen, som er optjent henholdsvis indtil 1. januar 1978 og i tiden fra 1. januar 1978. Staten og Samfundet og Hjemmet for Vanføre kan indtræde i fordelingen af pensionsudgifterne i stedet for Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Stk. 8. Staten overtager fra 1. januar 1978 pensioneringen af de ansatte under Samfundet og Hjemmet for Vanføre, som i henhold til stk. 2 fra nævnte dato overgår til ansættelse som statstjenestemænd, samt af de ansatte under Samfundet og Hjemmet for Vanføre, der i medfør af stk. 6 fra et senere tidspunkt overgår til sådan ansættelse, fra det tidspunkt, hvor overgangen finder sted.

Ved udbetaling af pension til de nævnte ansatte afholdes udgifterne hertil af staten dog således, at Samfundet og Hjemmet for Vanføre for så vidt angår tiden indtil 1. ja-

nuar 1978 afholder den del af udgifterne, som måtte påhvile Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Stk. 9. Samfundet og Hjemmet for Vanføre og Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre udbetaler henholdsvis lønning og pension m.v. til de under stk. 3 nævnte ansatte. Amtskommunerne refunderer fra 1. januar 1978 Samfundet og Hjemmet for Vanføre lønning for de ansatte, der fra nævnte dato opretholder den hidtidige ansættelsesmæssige status under deres udførelse af det tilbudte arbejde inden for vedkommende amtskommunes social-, sundheds- og sygehusforvaltning. Staten refunderer fra 1. januar 1978 Samfundet og Hjemmet for Vanføre lønning for de ansatte, der fra nævnte dato opretholder den hidtidige ansættelsesmæssige status under deres udførelse af det tilbudte arbejde under Rigshospitalet.

Ved udbetalingen af pension til de nævnte ansatte, der udfører det tilbudte arbejde inden for amtskommunerne, fordeles udgifterne hertil mellem pensionskassen og den respektive amtskommune i det i stk. 7 angivne forhold. Staten og Samfundet og Hjemmet for Vanføre kan indtræde i fordelingen af pensionsudgifterne i stedet for pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre. Ved udbetalingen af pension til de nævnte ansatte, der udfører det tilbudte arbejde under Rigshospitalet, afholdes udgifterne hertil af pensionskassen.

Staten og Samfundet og Hjemmet for Vanføre kan indtræde i afholdelsen af pensionsudgifterne i stedet for Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Stk. 10. Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre refunderer amtskommunerne de i stk. 7 omhandlede pensionsudgifter, der måtte påhvile pensionskassen.

Amtskommunerne refunderer pensionskassen eller i dennes sted staten og Samfundet og Hjemmet for Vanføre de i stk. 9 omhandlede pensionsudgifter, der måtte påhvile amtskommunerne.

Stk. 11. Bestemmelserne i stk. 7-8 og 10 finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår ansatte ved Samfundet og Hjemmet for Vanføres centrale administration med tjenestemandslignende status og medlemsskab af Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre, der i tilslutning til den omhandlede overførelse måtte opnå amtskommunal tjenestemandsansættelse eller ansættelse som statstjenestemænd.

Kapitel 3.

Ikrafttræden m. v.

§ 7. Loven træder i kraft 1. januar 1978.

§ 8. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Baggrunden for lovforslaget.

1. *Specialet ortopædisk kirurgi* omfatter den kirurgiske behandling af sygdomme og ulykkestilfælde, som rammer bevæge- og støtteapparatet, dvs. knogler, led, muskler og i et vist omfang nerver og blodkar.

Gennem tiden har man opdelt specialets funktioner på forskellige måder. I denne forbindelse vil det være praktisk at anvende opdelingen i akut ortopædisk kirurgi, klassisk børneortopædi og klassisk voksenortopædi.

Akut ortopædisk kirurgi omfatter behandlingen af patienter med brud på arme, ben og ryg, læsioner

af led, sener og nerver og patienter med akutte håndlæsioner.

Klassisk børneortopædi omfatter behandling af medfødte misdannelser som klumpfødder, medfødt hoftelidelse, spastisk lammelse, åben rygmarv, desuden lidelser udviklet under opvækst som pukkelryg, Calvé-Perthes hoftelidelse, lidelser i knoglernes vækstzoner, ledforandringer i forbindelse med blødersygdom og børneleddegigt.

Klassisk voksenortopædi, som tidligere blev nævnt kold ortopædi, omfatter følger tilstande efter tilskadekomst, operativ behandling af slidgigt, og leddegigt, behandling af ryglidelse, specielt discusprolaps, behandling af kræft i bevægeapparatet,

knogler og bløddele, behandling af kroniske knoglebetændelser, herunder knogletuberkulose, amputationskirurgi og forsyning af patienterne med proteser, korset og lignende hjælpemidler.

2. De ortopædiske hospitaler og afdelinger, som lovforslaget omhandler, har hidtil været drevet af Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Samfundet og Hjemmet for Vanføre er en selvejende institution, der har til formål at varetage de vanføres interesser ved selv at drive eller medvirke til driften af revalideringsfremmende virksomheder, herunder hospitaler og hospitalsafdelinger for ortopædisk og fysiurgisk specialbehandling, skoler for vanføre børn og uddannelses- og genoptræningsinstitutioner for unge vanføre. Endvidere driver institutionen i tilknytning til de ortopædiske hospitaler og afdelinger værksteder til fremstilling af ortopædiske hjælpemidler af enhver art. Endelig påtager institutionen sig visse rådgivnings- og forskningsmæssige opgaver inden for disse områder samt virker som Danmarks repræsentant i nordisk og internationalt revalideringsarbejde.

Institutionen ledes af en bestyrelse på indtil 16 medlemmer, hvoraf halvdelen beskikkes af socialministeriet, og halvdelen af en række foreninger og organisationer, herunder Landsforeningen af Vanføre, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark.

Udgifterne ved de af Samfundet og Hjemmet for Vanføres arbejdsområder, der omfattes af lovgivningen om særforsorg m. v., dækkes fuldt ud af staten gennem en refusionsordning. Disse områder, som forvaltes under tilsyn af socialministeriet, er følgende:

- a. Stationære ortopædiske og fysiurgiske behandlingsinstitutioner (sengeafdelinger).
- b. Skoler og børnehjem for vanføre børn.
- c. Uddannelsesvirksomheder for unge vanføre.

3. *Historisk* er ortopædi tidligere blevet betragtet som et særforsorgsområde og som sådant blevet finansieret af staten. Dette skyldes, at ortopædi tidligere først og fremmest omfattede den klassiske ortopædi, ikke mindst behandling af misdannelser. De sociale støtteforanstaltninger har derfor hele tiden været en væsentlig del af den samlede offentlige service over for patienterne. Lægefagligt har ortopædien imidlertid udviklet sig til et sygehusspecialt, der i vidt omfang — ved siden af de afdelinger og hospitaler som Samfundet og Hjemmet for Vanføre driver — er blevet etableret inden for de kommunale sygehussvæsener. Således er der pr. 1. maj 1976 ca. 1900 ortopæd-kirurgiske sengepladser på de sær-

lige afdelinger og hospitaler hertil inden for det samlede sygehussvæsen. Heraf driver Samfundet og Hjemmet for Vanføre ca. 670 senge, medens ca. 220 senge er statsbetalte ad anden vej (Rigshospitalet, Refsnæs og Esbjerg). Dvs., at godt halvdelen af den samlede ortopæd-kirurgiske kapacitet allerede i dag er kommunalt finansieret og drevet.

Overførelsen af de af Samfundet og Hjemmet for Vanføre drevne afdelinger og hospitaler er således først og fremmest dikteret af, at ortopædien har udviklet sig til et egentligt sygehusspecialt (ortopæd-kirurgi).

Overførelsen må også ses som led i den af kommunalreformen og socialreformen affødte omlægning af byrde- og opgavefordelingen mellem staten og amtskommunerne, idet der tilstræbes en økonomisk ligestilling mellem de sygehuskommuner, der for egne midler har oprettet og drevet ortopædiske afdelinger, og de sygehuskommuner, der har kunnet benytte statsbetalte afdelinger og hospitaler.

Lovforslaget tager i første række sigte på at fastlægge de administrative og økonomiske rammer for en overførelse af de af Samfundet og Hjemmet for Vanføre drevne afdelinger og hospitaler til amtskommunerne/Rigshospitalet.

4. Som baggrund for overførelsen af de ortopædiske institutioner foreligger 2 redegørelser: Betænkning om den fremtidige organisation af de ortopæd-kirurgiske afdelinger på landets sygehuse afgivet i 1968 af det af indenrigsministeriet den 29. juli 1965 nedsatte udvalg ("*1968-betænkningen*") og udkast til betænkning om overførelsen af de ortopædiske hospitaler i København og Århus samt de ortopædiske afdelinger fra Samfundet og Hjemmet for Vanføre til det almindelige sygehussvæsen udarbejdet af det af indenrigsministeriet den 14. april 1970 nedsatte udvalg ("*1974-betænkningen*"). 1974-betænkningen er ikke underskrevet af udvalgsmedlemmerne.

I 1968-betænkningen foresloges oprettet ortopæd-kirurgiske afdelinger på næsten samtlige central-sygehuse samt på de større hospitaler i Københavnsområdet. Det præciseredes dog, at der hovedsagelig ville være tale om overførelse af sengepladser fra eksisterende afdelinger og ikke om oprettelse af nye sengepladser. Udvalget foreslog, at de af Samfundet og Hjemmet for Vanføre oprettede 6 afdelinger samt 2 hospitaler i København og Århus overførtes til sygehuskommunerne. Udvalget var dog af den opfattelse, at de ortopædiske hospitaler i København og Århus med deres placering adskilt fra det kommunale sygehussvæsen ikke ville være egnede til at løse de opgaver, der stilles til landsdelspecialafdelin-

ger, og mente, at de derfor på længere sigt formentlig måtte overgå til anden anvendelse inden for sygehusvæsenet.

Det var imidlertid en forudsætning for en ændret anvendelse af de ortopædiske hospitalers lokaler, at de derværende afdelinger forinden overflyttedes til andre sygehuse i Københavns- og Århus-områderne. Udvalget mente derfor, at også disse hospitaler allerede nu burde overdrages til det kommunale sygehusvæsen efter samme retningslinier som anført for de ovennævnte 6 ortopædiske afdelinger.

Som kompensation for denne pludselige og kraftige forøgelse af de modtagende kommuners udgifter til sygehusvæsenet skulle staten i 10 år yde et ekstraordinært tilskud til disse kommuner (50 pct. dækning af udgifterne i det første år, 45 pct. i det andet år etc.). Hertil kommer på daværende tidspunkt det almindelige tilskud efter sygehusloven.

For bandagerivirksomheden anså udvalget det for nødvendigt af fastholde det bestående centrale fællesskab og pegede på det ønskelige i, at der blev oprettet et særligt selskab.

Siden betænkningen blev afgivet i 1968, har kommunalreformen på flere felter betydet en væsentlig ændring af de forudsætninger, der lå til grund for betænkningen.

I 1970 nedsatte indenrigsministeriet et udvalg med den opgave i overensstemmelse med de i 1968-betænkningen angivne retningslinier at stille forslag til, hvorledes overdragelsen af de eksisterende ortopædiske afdelinger og de to ortopædiske hospitaler skulle foregå.

I dette udvalg var der enighed om, at driften af Ortopædisk Hospital i Århus og de 6 ortopædiske afdelinger med virkning fra den 1. april 1976 skulle overgå til de respektive amtskommuner, der fra denne dato skulle afholde de fulde driftsudgifter som almindelig sygehusudgift. Fra samme dato skulle det særlige statstilskud til drift af den ortopædiske afdeling ved centralsygehuset i Esbjerg bortfalde, således at driftsudgifterne for denne afdeling fremtidig skulle afholdes af Ribe amtskommune som almindelig sygehusudgift. Bandageri- og skomagervirksomheden skulle videreføres på almindelig forretningsmæssig basis af Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Udvalget skitserede endvidere retningslinier for overførelsen af de nævnte institutioner til sygehusvæsenet i de pågældende amtskommuner. Udvalgets udgangspunkt var, at inventar og anlæg overføres vederlagsfrit, og at staten yder amtskommunerne kompensation efter totalbalanceprincippet med fordeling efter objektive udgiftsbehovskriterier. Det forudsattes endvidere, at det personale, der i dag

inden for Samfundet og Hjemmet for Vanføre er beskæftiget med de arbejdsopgaver, der tænkes overført til amtskommunerne, overgår til ansættelse inden for det amtskommunale sygehusvæsen. Spørgsmål om, hvorvidt der eventuelt skulle ydes erstatning til Samfundet og Hjemmet for Vanføre for bygninger og inventar, måtte efter udvalgets opfattelse udskydes til forhandling mellem staten og Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Udvalget så sig derimod ikke i stand til — som det var forudsat — at stille forslag til retningslinier for overførelsen af Ortopædisk Hospital i København til det kommunale sygehusvæsen.

Dette skyldtes, at det for udvalget var oplyst, at Københavns kommune ikke ønskede at overtage hospitalet med uændret videreførelse af den virksomhed, der var knyttet til det eller at deltage i et kommunalt fællesskab om drift af hospitalet på disse betingelser. Heller ikke Københavns amtskommune ønskede at overtage driften af hospitalet.

Derimod havde Københavns kommune i forståelse med Københavns amtskommune i udvalget givet tilsagn om medvirken til en løsning af Ortopædisk Hospital i København's problemer ved en gradvis overflytning af dele af funktionerne til henholdsvis Københavns hospitalsvæsen og Københavns amts sygehusvæsen, således at hospitalets bygninger herefter anvendtes til andre i tilslutning til specialet m. v. knyttede aktiviteter.

5. Til løsning af problemet om tilhørsforholdet for *Ortopædisk Hospital i København* har Rigshospitalet, Dansk Ortopædisk Selskab og sundhedsstyrelsen bidraget med redegørelser.

Rigshospitalet har stillet forslag om, at Rigshospitalet overtager hele Ortopædisk Hospital, således at hospitalet integreres i Rigshospitalet. Det er hospitalets opfattelse, at Rigshospitalets ortopæd-kirurgiske afdeling U og Ortopædisk Hospitals ortopædiske og håndkirurgiske afdelinger ville kunne supplere hinanden på næsten ideel måde. Rigshospitalets afdeling U dækker hele det akutte ortopæd-kirurgiske område, medens dele af den klassiske ortopædi endnu ikke findes på Rigshospitalet eller er repræsenteret af få patienter. Den del af den klassiske ortopædi og de subspecialer, som Rigshospitalet ikke dækker, findes imidlertid på Ortopædisk Hospital i København. Ved en samlet funktion vil der kunne skabes en behandlingsmæssig såvel som undervisningsmæssig og forskningsmæssig fuldgældig ortopæd-kirurgisk landsdelsafdeling under Rigshospitalet.

Det fremhæves som en af de vigtigste fordele ved den foreslåede ordning, at Ortopædisk Hospitals

specialfunktioner inden for den klassiske ortopædi kan bevares under ét tag på betryggende måde, hvorved undgås splittelse af ekspertise og ressourcer. De kommunale hospitaler i Østdanmark må til gengæld give afkald på sådanne patientgrupper og landsdelsspecialer.

Hvis en ordning som den foreslåede ikke gennemføres, er der risiko for, at trafikskadetilfældene og andre ortopæd-kirurgiske sygdomme af akut eller smertefuld karakter skubber f. eks. de smertefri deformiteter bagud i ventelisterne.

Dansk Ortopædisk Selskab har i maj 1975 fremsendt en betænkning vedrørende problemerne omkring nedlæggelse af Ortopædisk Hospital i København, hvilken betænkning enstemmigt er vedtaget på selskabets generalforsamling den 3. maj 1975. I betænkningen udtales stor betænkelighed ved en eventuel nedlæggelse af Ortopædisk Hospital i København og fremsættes forslag om, at der sker en sammenlægning af Rigshospitalet og Ortopædisk Hospital i København. Betænkningens og dermed selskabets synspunkter svarer ganske til Rigshospitalets forslag og det fremhæves, at planerne om nedlæggelse af Ortopædisk Hospital vil skabe frygt for, at patienter, uddannelse og forskning inden for dette område skulle blive forsømt i katastrofalt omfang i fremtiden trods den kvantitative udbygning af det ortopæd-kirurgiske speciale, som har fundet sted og stadig foregår.

Sundhedsstyrelsen har til løsning af problemerne vedrørende Ortopædisk Hospital i København afgivet følgende udtalelse:

„Den klassiske børneortopædi øst for Storebælt har i overvejende grad været varetaget på Ortopædisk Hospital i København og i de senere år på Rigshospitalet, idet man på sidstnævnte hovedsagelig har taget sig af børn med spastisk lammelse og børn med blødersygdomme og leddegigt. De enkelte lidelser inden for den klassiske børneortopædi forekommer kun i et lille antal, og det er derfor afgørende for bevarelsen af rutinen med deres diagnostik og operative behandling, bandagering og optræning samt for forbedring af behandlingsmetoderne, at disse patienters behandling fortsat udføres på ét sted i Danmark øst for Storebælt.

Den klassiske voksenortopædi har i et vist omfang været dækket af sygehuskommunerne, specielt har Københavns og Storstrøms amtskommuner udbygget med henblik herpå. Andre sygehuskommuner, som Roskilde amtskommune og Københavns kommune, har ladet hovedparten af deres voksenortopædi behandle andetsteds, bl. a. forårsaget af mange akutte ortopæd-kirurgiske indlæggelser på de eksisterende specialafdelinger. En betydelig del af

patienterne inden for voksenortopædi er som følge heraf behandlet på Ortopædisk Hospital i København og på Rigshospitalets ortopæd-kirurgiske afdeling U. Visse dele af voksenortopædien, som kræftkirurgi og behandlingen af knogleinfektioner, bør da også fortsat holdes samlet på ét sted.

De væsentligste problemer i forbindelse med en ændret status for Ortopædisk Hospital i København er:

- Bevarelse af samlet børneortopædi.
- Forbindelse af hospitalets funktion med et multispecialiseret hospital.
- Forbindelse med undervisningshospital (præ- og postgraduat).
- Forbindelse med lands- og landsdelshospital for at opnå tilstrækkelig kapacitet til udvikling af nye metoder.
- Indtil videre fortsat mulighed for at aflaste amtskommunerne for en del voksenortopædi, det vil sige kirurgi for slidgigt, leddegigt og følger af brud.

Behovet for sammenlægningen af Ortopædisk Hospital med et multispecialiseret hospital har i de seneste år været føleligt.

En betydelig del af de vanføre børn frembyder komplekser af misdannelser, som dels falder under børneortopædien, dels under neurokirurgi, urinevjskirurgi, hjerte-lungekirurgi og børnesygdomme. Forstærkning af samarbejdet med disse specialer vil derfor være af stigende betydning.

Røntgen- og laboratoriefaciliteterne på Ortopædisk Hospital er i dag ikke på højde med, hvad man må anse for rimelig med de patientkategorier, man behandler.

Operationsfaciliteterne er anvendelige, men ikke moderne.

En del af patienterne indenfor børneortopædien og voksenortopædien er i en risikoklasse, hvor overvågning efter operation på en moderne anæstesi-afdelings intensive afsnit er ønskelig, men dette kan ikke opfyldes på Ortopædisk Hospital i København.

Endelig er det væsentligt, at de medicinske studerende får mulighed for at blive præsenteret for patienter specielt indenfor børneortopædien, da mange af de studerende senere skal ud som praktiserende læger og da foretage den primære visitation af disse patienter, som de ikke vil kunne stifte bekendskab med andetsteds under deres uddannelse.

Disse forhold taler ikke alene for en organisatorisk sammenlægning af Ortopædisk Hospital med Rigshospitalet, men også for en — eventuel gradvis — fysisk overflytning af Ortopædisk Hospitals funktioner og patienter til Rigshospitalets bygninger.

På længere sigt kan Ortopædisk Hospitals bygnin-
ger eventuelt fungere som genoptræningshospital for
Rigshospitalet, og om det ønskes stille kapacitet til
rådighed for Københavns kommune. Dette vil være
i overensstemmelse med, at Samfundet og Hjemmet
for Vanføres nye bandageribygning på Hans Knud-
sens Plads vil kunne yde en betydelig service over
for genoptræningspatienterne, specielt de som optræ-
nes efter amputationer.

Ved fordeling af funktionerne imellem Rigshospi-
talet og Ortopædisk Hospital må det tilsigtes, at det
kvalitative niveau for de tilbageværende aktiviteter
opretholdes på Ortopædisk Hospital.“

Lovforslaget.

1. Hovedindhold.

I overensstemmelse med de omtalte redegørelser
foreslås det i lovforslaget, at de 6 afdelinger, der
er placeret i tilknytning til amtskommunale sygehuse i
Næstved, Odense, Sønderborg, Kolding, Holstebro
og Ålborg overføres til de amtskommuner, hvori de
er beliggende. I forbindelse hermed vil det særlige
statstilskud til drift af den ortopædiske afdeling ved
centralsygehuset i Esbjerg bortfalde.

Endvidere foreslås også i overensstemmelse med
de tidligere redegørelser, at Ortopædisk Hospital i
Århus overføres til Århus amtskommune.

Ortopædisk Hospital i København foreslås over-
ført til Rigshospitalet som anbefalet af sundheds-
styrelsen, Dansk Ortopædisk Selskab og Rigshos-
pitalet.

Ved den foreslåede overførsel sker der en kraftig
reduktion af den virksomhed, som Samfundet og
Hjemmet for Vanføre hidtil har drevet, idet hospi-
talsfunktionerne har udgjort den største del af sam-
fundets virksomhed. Lovforslaget omfatter ikke
Samfundet og Hjemmet for Vanføres øvrige aktivi-
teter, der herefter forudsættes indtil videre at fort-
sætte som hidtil. Det drejer sig om drift af de fy-
siurgiske hospitaler i Hornbæk og Hald, bandagerier
og skomagerværksteder, håndværkerskolen, Geels-
gård kostskole m. fl.

2. Generelle principper for overførelsen, bortset fra økonomisk kompensation til amtskommunerne.

Overførelsen af de 6 afdelinger og Ortopædisk
Hospital i Århus foreslås at ske pr. 1. januar 1978,
således at de respektive amtskommuner kan med-
tage afdelingerne og hospitalet i deres budgetlæg-
ning for 1978. Ortopædisk Hospital i København
foreslås overført til Rigshospitalet pr. 1. januar 1978.
Fra det nævnte overførelsestidspunkt overtager de

modtagende amtskommuner samt Rigshospitalet
ansvaret for videreførelsen af de ortopædiske opgave-
r efter de almindelige regler i sygehusloven og
efter de for statslige sygehuse gældende regler.

Ejendomsretten til bygninger, grunde, inventar,
instrumentarium m. v. foreslås overført vederlags-
frit til modtagerne. Staten overtager fra overførel-
sestidspunktet de tinglyste lån, der indestår med
sikkerhed i Ortopædisk Hospital i København og
Ortopædisk Hospital i Århus og de lån, der i øvrigt
er anvendt til opførelse m.v. af disse hospitaler med
en restgæld på i alt 7.437.138 kr. pr. 1. oktober
1976.

Der er mellem Samfundet og Hjemmet for Van-
føre og staten opnået enighed om, at staten refunde-
rer samfundet de udgifter til nødvendige investeringer
i inventar, instrumentarium, løssøre m. v., der er
afholdt fra det tidspunkt, da det var klart, at over-
førelsen af afdelingerne og hospitalerne skulle finde
sted til overførelsen rent faktisk gennemføres (1. ja-
nuar 1978). Disse udgifter vil skønsmæssigt andrage
ca. 3 mill. kr. Der er derfor mellem Samfundet og
Hjemmet for Vanføre og staten opnået enighed om
ydelse af refusion på 3 mill. kr., og at der i øvrigt
ikke ydes samfundet godtgørelse for overførelsen af
de 2 hospitaler samt inventar, instrumentarium m.v.

For så vidt angår den fremtidige belægning af de 2
hospitaler og de 6 afdelinger forudsættes det, at
de amtskommuner, der hidtil har benyttet de på-
gældende institutioner, også for fremtiden vil be-
nytte disse.

3. Økonomisk kompensationsordning.

Ved overførelsen af de ortopædiske afdelinger og
Ortopædisk Hospital i Århus til amtskommunerne
ophæves statens tilskud til de nævnte institutioner
under Samfundet og Hjemmet for Vanføre. Det er
i 1974-betænkningen forudsat, at den samlede kom-
pensation til amtskommunerne og Københavns og
Frederiksberg kommuner må bestå at statens be-
sparelse ved overførelsen, og at denne ydes i form
af tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier, jfr.
lov nr. 379 af 13. juni 1973 med senere ændringer.
I denne lovs § 5 er der givet hjemmel til, at inden-
rigsministeren ved ændringer i udgifts- og opgave-
fordelingen mellem staten og amtskommunerne med
tilslutning fra folketingets finansudvalg kan forhøje
eller nedsætte det gældende tilskud efter objektive
udgiftsbehovskriterier inden for den 3-årige periode,
hvori tilskuddet løber.

Udgifterne ved Samfundet og Hjemmet for Van-
føres ortopædiske afdelinger og ambulatorier er hid-
til blevet dækket på følgende måde:

F. t. l. vedr. ortopædiske hospitaler m. v.

- 1) Socialministeriet har afholdt udgifterne til driften af sengeafdelingerne som særforsoresudgift.
- 2) Indenrigsministeriet har ydet et tilskud pr. konsultation på afdelingernes og hospitalernes ambulatorier.
- 3) Den resterende udgift ved driften af ambulatorierne er blevet dækket ved amtskommunal takstbetaling.

Som nævnt har socialministeriet derudover ydet tilskud til driften af den ortopædiske sengeafdeling på Esbjerg centralsygehus.

Statens udgifter og indtægter vedrørende disse formål er for kalenderåret 1978 ($\frac{1}{4}$ af finansåret 1977-78 + $\frac{3}{4}$ af BO 1-året) budgetteret til (mill. kr.):

	mill. kr.
Sengeafdelinger, april 1976 prisniveau:	
Ortopædisk Hospital i København:	
Driftsudgifter.....	52,6
Indtægter.....	2,5
Ortopædisk Hospital i Århus + Samfundet og Hjemmet for Vanføres afdelinger:	
Driftsudgifter.....	96,2
Indtægter.....	1,0
Afdeling ved Esbjerg centralsygehus.....	5,8
Ambulatorietilskud (løbende priser).....	14,4
Heraf Ortopædisk Hospital i Århus samt afdelingerne.....	8,3

Totalbalancepuljen (dvs. det beløb, der skal fordeles mellem amtskommunerne efter udgiftsbehovstal) kan herefter opgøres på følgende måde:

1. Vedrørende Ortopædisk Hospital i Århus samt ortopædiske afdelinger, herunder Esbjerg:

	mill. kr.
1.1. Statens nettoudgift ved drift af sengeafdelinger (april 1976-prisniveau)....	101,0
Fradrag af udgifter staten fortsat skal afholde:	
Tilskud til klinisk studenterundervisning på Ortopædisk Hospital i Århus ÷ 0,9	
Ydelser på de fra Samfundet og Hjemmet for Vanføres overtagne lån vedrørende Ortopædisk Hospital i Århus.. ÷ 0,1	
	100,0
opreguleret til medio 1978-prisniveau (12,4 pct.).....	112,4
1.2. Statens udgift til ambulatorietilskud.....	8,3
I alt.....	120,7

2. Vedrørende Ortopædisk Hospital i København.

I forbindelse med overførelsen af Ortopædisk Hospital i København til staten vil der fra 1. januar 1978 blive gennemført en betalingsordning, hvorefter brugerne af hospitalet skal betale en takst pr. sygedag og ambulans behandling formentlig svarende til gennemsnitsomkostningerne på Ortopædisk Hospital i Århus. Denne betalingsordnings nærmere udformning vil indgå i overvejelserne omkring den varige betalingsordning for statens sygehus og statsbetalte afdelinger.

Den samlede indtægt ved betalingsordningen på Ortopædisk Hospital i København forventes at blive 41,0 mill. kr. (løbende priser), der ligeledes indgår i totalbalancepuljen.

	mill. kr.
Den samlede totalbalancepulje bliver her- efter (i medio 1978-priser).....	161,7

for året 1978.

De nævnte 161,7 mill. kr. vil samtidig optræde som merudgifter for amtskommunerne ved

- 1) drift af overtagne afdelinger med fradrag af indtægter for fremmede patienter,
- 2) betaling for ophold på fremmede ortopædiske hospitaler og afdelinger, herunder Ortopædisk Hospital i København.

I tabellen på side 9 er de samlede merudgifter hertil for hver enkelt amtskommune opgjort (kolonne 1+2) og sammenholdt med merindtægten gennem generelle tilskud(1977-78-udgiftsbehovstal) (kolonne 4). Beregningerne bygger på indlæggelsesmønstret i 1975-76. I kolonne 5 er nettomerindtægten opgjort for hver sygehuskommune.

4. Administrative konsekvenser.

I administrativ henseende indebærer lovforslaget, at de opgaver med hensyn til udarbejdelse af budget og regnskab, personaleadministration, gennemførelse af bygge- og anlægsarbejder m.v., der hidtil er varetaget af Samfundet og Hjemmet for Vanføres administration og i et vist omfang af socialministeriet, skal varetages af de enkelte amtsråds sygehusudvalg og sygehusforvaltning samt for Ortopædisk Hospital i København's vedkommende af Rigshospitalets direktion og undervisningsministeriet.

Det administrative personale, der er direkte tilknyttet de enkelte afdelinger og de 2 hospitaler, tilbydes amtskommunal/statslig ansættelse, jfr. bemærkningerne til § 6.

Merudgifter, merindtægter og nettomerindtægter for hver sygehuskommune ved overførelsen af de ortopædiske hospitaler og afdelinger til amtskommuner m. fl. 1978-priser. 1977-78-udgiftsbehovstal.

Kommune/amtskommune	Udgifter ved OHÅ + afd.erne	Udgifter ved OHK	Sum	Generelle tilskud	Nettomer- indtægt
	1	2	3	4	5
Københavns kommune	0	18,6	18,6	18,9	0,3
Frederiksberg kommune	0	2,3	2,3	3,3	1,0
Københavns amtskommune	1,1	11,1	12,2	18,6	6,4
Frederiksborg amtskommune	0,2	2,2	2,4	8,9	6,5
Roskilde amtskommune	1,3	3,5	4,8	5,4	0,6
Vestsjællands amtskommune	3,2	1,2	4,4	8,8	4,4
Storstrøms amtskommune	14,5	0,5	15,0	8,6	÷ 6,4
Bornholms amtskommune	0	0,9	0,9	1,6	0,7
Fyns amtskommune	14,8	0,1	14,9	14,5	÷ 0,4
Sønderjyllands amtskommune	17,0	0,2	17,2	8,1	÷ 9,1
Ribe amtskommune	9,8	0	9,8	6,5	÷ 3,3
Vejle amtskommune	15,7	0	15,7	10,1	÷ 5,6
Ringkøbing amtskommune	11,9	0,1	12,0	8,1	÷ 3,9
Århus amtskommune	15,2	0,1	15,3	17,6	2,3
Viborg amtskommune	6,3	0	6,3	7,5	1,2
Nordjyllands amtskommune	9,7	0,2	9,9	15,2	5,3
I alt	120,7	41,0	161,7	161,7	0

5. Personalemæssige forhold.

Bestemmelserne om personalet er udformet i overensstemmelse med principperne i de bestemmelser, der blev fastsat for det statstjenestemandsansatte personale ved statshospitalerne i forbindelse med disses overførelse til amtskommunerne pr. 1. april 1976, jfr. lov nr. 328 af 26. juni 1975, § 7.

I øvrigt henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 6.

Såvel § 6 som bemærkningerne til § 6 er udformet af finansministeriet, lønnings- og pensionsdepartementet.

6. Særligt vedrørende Ortopædisk Hospital i Københavns overførelse til Rigshospitalet.

Driftsudgifterne for Ortopædisk Hospital i København er for 1977-78 (april 1976-priser) opgjort til:

	mill. kr.
Sengeafdelingen	54,5
Ambulatoriet	7,4
Patienttransport	0,5
I alt	62,4

Fragår:

Hidtidig betaling fra sengeafdelingen til ambulatoriet	0,6
Udgifter til ydelse på lån	0,4
Samlet fremtidig udgift på undervisningsministeriets budget	61,4

Udgifterne på 61,4 mill. kr. dækkes således:

Ved overførelse fra § 15.4.15	mill. kr. 53,5
Ved overførelse fra § 13.6.15.52.01	5,7
Ved overførelse fra § 13.6.16.53.09	0,5
	59,7
Ved indtægter:	
Betaling for ambulante behandlinger fra amtskommunerne	1,1
Refusion fra dagpengefonden	0,5
Refusion fra Samfundet og Hjemmet for Vanføre for ydelser fra Ortopædisk Hospital	0,1
I alt	61,4

Den nævnte udgift på 61,4 mill. kr. vedrører finansåret 1977-78. Da overførelsen som tidligere omtalt først finder sted med virkning fra 1. januar 1978, vil udgifterne for undervisningsministeriet i perioden 1. januar — 31. marts 1978 skønsmæssigt udgøre 15,4 mill. kr. For overgangsåret 1978 og budgetoverslagsårene 1979, 1980 og 1981 kan udgifterne på undervisningsministeriets budget opgøres således:

1. april - 31. dec. 1978	1979	1980	1981
mill. kr. 44,4	58,6	57,4	57,3
(59,7)			

Herudover skal der fra socialministeriets til undervisningsministeriets budget overføres 0,2 mill. kr.

1977-78 og 0,9 mill. kr. i de følgende år til dækning af udgifterne ved klinisk studenterundervisning på Ortopædisk Hospital i Århus.

Ud over de foran nævnte udgifter vil der kunne blive tale om udgifter til udskiftning og anskaffelse af behandlingsapparat m. v. samt visse udgifter til bygningsvedligeholdelse, herunder bl. a. udskiftning af vinduer. Udgifterne hertil er skønsmæssigt opgjort til 5 mill. kr. Forslag om gennemførelse af disse foranstaltninger vil særskilt blive forelagt de bevilgende myndigheder.

Af stillingerne på Ortopædisk Hospital i København har de 323 været optaget på finansloven under konto § 15.A.4.15. Forsorgen for Vanføre, mens de resterende 234 har været aflønnet over standardkonto 12, Fremmede tjenesteydelser, som andel i fællesudgifter til administration, lægeudgifter og ejendommens drift under Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Herudover er der truffet aftale med Rigshospitalet om overførelse af 14 ansatte fra Samfundet og Hjemmet for Vanføres centrale administration, som har varetaget den administration af de ortopædiske hospitaler og afdelinger, der ikke er foretaget lokalt.

Det samlede antal ansatte, som undervisningsministeriet, Rigshospitalet, således skal tilbyde ansættelse, er derfor 571, som på de forskellige personalekategorier fordeler sig således: 93 ansatte med tjenestemandslignende status og medlemsskab af pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre, 449 overenskomstansatte og 29 andre ansatte.

7. Forhandlinger om lovforslaget.

Amtsrådsforeningen i Danmark og Københavns og Frederiksberg kommuner har kunnet tilslutte sig lovforslagets almindelige principper. Således er der enighed om, at overførelsen bør ske pr. 1. januar 1978 både for så vidt angår de ortopædiske afdelinger og Ortopædisk Hospital i Århus og for så vidt angår Ortopædisk Hospital i Københavns overførsel til Rigshospitalet. Der er enighed om, at afdelingerne overføres til de amtskommuner, hvori de er beliggende, at Ortodædisk Hospital i Århus overføres til Århus amtskommune og at Ortopædisk Hospital i København overføres til (integreres med) Rigshospitalet.

For så vidt angår den økonomiske kompensationsordning har Amtsrådsforeningen i Danmark, Københavns og Frederiksberg kommuner kunnet tilslutte sig den foreslåede ordning (totalbalanceprincippet).

Bestyrelsen for Samfundet og Hjemmet for Vanføre har ligeledes kunnet tilslutte sig lovforslagets generelle principper. For så vidt angår personaleforholdene er der opnået enighed om, at det personale, der tilbydes ansættelse i amtskommunerne og på Rigshospitalet, er alt tjenstgørende personale på afdelingerne og de 2 hospitaler, herunder administrativt personale og personale inden for socialrådgivervirksomheden, dog bortset fra personalet ved bandageri- og skomagerivirksomhederne.

Der er endvidere mellem Samfundet og Hjemmet for Vanføre og staten opnået enighed om, at staten overtager de tinglyste lån, der indestår med sikkerhed i Ortopædisk Hospital i København og Ortopædisk Hospital i Århus, og de lån, der i øvrigt er anvendt til opførelse m. v. af disse hospitaler, i alt 7.437.138 kr. pr. 1. oktober 1976. Endelig er der opnået enighed om, at staten refunderer samfundet de beløb, der er anvendt til investeringer i inventar m. v. i overgangsperioden med 3 mill. kr., og at der i øvrigt ikke ydes samfundet godtgørelse for overførelsen af de 2 hospitaler og inventar, instrumentarium m. v.

I forbindelse med forhandlingerne har bestyrelsen for Samfundet og Hjemmet for Vanføre anmodet om en hjemfaldsret for Ortopædisk Hospital i København og Ortopædisk Hospital i Århus, således at hospitalernes bygninger og grunde tilbageføres til Samfundet og Hjemmet for Vanføre, såfremt disse inden for en periode af 10 år, regnet fra overførelses-tidspunktet anvendes til formål, der ikke kan betragtes som sociale og sundhedsmæssige. En sådan hjemfaldsret, som principielt kan tiltrædes, skal i givet fald nærmere udformes og optages i skøderne vedrørende de 2 hospitaler.

Bemærkninger til de enkelte lovbestemmelser.

Til § 1.

I § 1 foreslås, at de af Samfundet og Hjemmet for Vanføre drevne ortopædiske afdelinger med tilhørende ambulatorier på de amtskommunale sygehuse i Næstved, Odense, Sønderborg, Kolding, Holstebro og Ålborg overføres fra den 1. januar 1978 til de amtskommuner, hvori de er beliggende. Den ortopædiske afdeling i Næstved foreslås således overført til Storstrøms amtskommune, afdelingen i Odense til Fyns amtskommune, afdelingen i Sønderborg til Sønderjyllands amtskommune, afdelingen i Kolding til Vejle amtskommune, afdelingen i Holstebro til Ringkøbing amtskommune og afdelingen i Ålborg til Nordjyllands amtskommune. Sengeafdelingen i Ålborg er dog beliggende på det privatejede Sct.

Josephs Hospital, men Nordjyllands amtskommune vil overtage det af samfundet indgåede lejemål herom.

Socialministeriet har samtidig meddelt Ribe amtsråd at det særlige statstilskud (underskuds-dækning) til drift af den ortopædiske afdeling ved centralsygehuset i Esbjerg vil bortfalde pr. 1. januar 1978, såfremt nærværende lovforslag vedtages. For så vidt angår denne afdeling, vil det ikke være nødvendigt at gennemføre særlige regler om overførelse af personale m.v., idet afdelingen fra starten har været ejet og drevet af amtskommunen.

Den af Samfundet og Hjemmet for Vanføre drevne ortopædiske virksomhed på de amtskommunale sygehus har hvilet på driftsoverenskomster mellem samfundet og de pågældende amtskommuner. Lokalemæssigt har Samfundet og Hjemmet for Vanføre lejet sig ind på de pågældende sygehuse. Ved den foreslåede overførsel ophører disse overenskomster og lejekontrakter.

De af Samfundet og Hjemmet for Vanføre drevne skomagerværksteder og bandagerier på afdelingerne ved de amtskommunale sygehuse berøres ikke af overførelsen og forbliver således under Samfundet og Hjemmet for Vanføre. Det må forventes, at der herom vil blive indgået lejekontrakter m.v. mellem Samfundet og Hjemmet for Vanføre og de pågældende amtskommuner.

Overførelsen omfatter det til afdelingerne hørende inventar, instrumentarium, løsøre m. v. og sker vederlagsfrit for amtskommunerne.

Til § 2.

I § 2 foreslås at Ortopædisk Hospital i Århus med tilhørende ambulatorium og funktionærbygning overføres til Århus amtskommune fra 1. januar 1978. Overførelsen omfatter matr. nr. 59 d Århus købstads markjorder — bortset fra den herpå beliggende værkstedsbygning — med herpå værende bygninger bestående af hospital, ambulatorium og funktionærbygning samt tekniske anlæg, inventar, instrumentarium, løsøre m. v.

Ortopædisk Hospital i Århus omfatter en hospitalsbygning med køkken, senge- og operationsafsnit samt et ambulatorium. Sammenbygget hermed ligger en værkstedsbygning. Endvidere ligger på grunden en funktionærbygning med flere lejligheder og værelser for personalet. Alt er beliggende på matr. nr. 59 d Århus købstads markjorder.

Værkstedsbygningen rummer skomagerværksted og bandageri. Denne virksomhed forudsættes fortsat drevet af Samfundet og Hjemmet for Vanføre, også i forhold til andre amtskommuner, ligesom ejendomsretten over værkstedsbygningen fortsat

skal forblive hos samfundet. Dette forudsætter, at der sker en matrikulær udskillelse. Denne udstykning kan, efter det for indenrigsministeriet på nuværende tidspunkt oplyste, gennemføres enten ved at den parcel, hvorpå værkstedsbygningen er beliggende, forbliver Samfundet og Hjemmet for Vanføres ejendom, eller ved at Samfundet og Hjemmet for Vanføre lejer denne parcel for et passende længere tidsrum. I begge tilfælde vil ejendomsretten til værkstedsbygningen forblive hos Samfundet og Hjemmet for Vanføre, og i begge tilfælde vil der formentlig skulle tinglyses deklaration om, at den hidtidige udnyttelse af værkstedsbygningen skal være uændret.

Overførelsen sker vederlagsfrit for Århus amtskommune.

Til § 3.

I § 3 foreslås, at Ortopædisk Hospital i København med tilhørende ambulatorium samt klinik for cerebral parese og børneneurologi med tilhørende børnehaver overføres til staten (Rigshospitalet) med virkning fra 1. januar 1978. Overførelsen omfatter en ca. 13.913 m² stor parcel af matr. nr. 5614, Udenbys Klædebo kvarter, med de herpå værende bygninger bestående af hospital og ambulatorium samt hertil hørende tekniske anlæg, inventar, instrumentarium, løsøre m. v. Overførelsen omfatter endvidere en ca. 6.250 m² stor parcel af matr. nr. 5614, Udenbys Klædebo kvarter, med herpå værende bygninger bestående af en klinik for behandling af cerebral parese og børneneurologi med tilhørende børnehaver samt det til klinikken og børnehaven hørende inventar, instrumentarium, løsøre m. v.

Overførelsen omfatter således ikke den resterende del af matr. nr. 5614, Udenbys Klædebo kvarter, bestående af en parcel på ca. 6.851 m², med herpå beliggende bygninger (administrations- og industribygning samt bygning ved hospitalet med værksteder og varmfordelingscentral for hospitalet) samt en ubebygget parcel på ca. 2.720 m². Samfundet og Hjemmet for Vanføre beholder endvidere en ca. 327 m² stor parcel af samme matr. nr. (med tillæg af et ca. 589 m² stort areal af matr. nr. 5877, Udenbys Klædebo kvarter) hvorpå er beliggende en maskinmesterbolig, der ikke længere benyttes som sådan.

Kollektivhuset og revalideringsklinikken berøres ikke direkte af lovforslaget. Udstykning af den samlede ejendom, matr. nr. 5614, Udenbys Klædebo kvarter, på i alt 30.061 m² i de nævnte 5 parceller har været forberedt gennem længere tid og kan forventes gennemført i løbet af nogle måneder. Efter udstykningens gennemførelse skal der indgås en nærmere aftale mellem staten og Samfundet og

Hjemmet for Vanføre om en række retlige og praktiske problemer, bl. a. skal der tinglyses en rådgivningsret for staten vedrørende hospitalets varme-fordelingscentral, der er beliggende i bygningen, der forbliver i samfundets eje.

Klinikken for cerebral parese og børneneurologi med tilhørende børnehaven foreslås overført — bygningsmæssigt såvel som funktionsmæssigt — som et hele til Rigshospitalet.

På hele hospitalsområdet er endelig tinglyst en deklARATION af 27. juli 1938, hvorefter Københavns kommune har tilbagekøbsret i året 2030 uden erstatning for de på ejendommen værende bygninger, men alene mod betaling af den i sin tid af Samfundet og Hjemmet for Vanføre erlagte købesum for grunden. Undervisningsministeriet vil indlede forhandlinger med Københavns kommune om dette spørgsmål.

Til § 4.

Der er mellem Samfundet og Hjemmet for Vanføre og staten opnået enighed om, at staten overtager de tinglyste lån, der indestår med sikkerhed i Ortopædisk Hospital i København og Ortopædisk Hospital i Århus, og de lån, der i øvrigt er anvendt til opførelse m. v. af disse hospitaler.

Lånene fordeler sig således:

	Hovedstol	Restgæld pr. 1. okt. 1976
Ortopædisk Hospital i København	7.628.434	5.617.606
Ortopædisk Hospital i Århus	2.955.200	1.819.532
I alt	10.583.634	7.437.138

Specifikation af lånene:

Ortopædisk Hospital i København:

1. Obligationslån, ydet af forskellige ulykkesforsikringsselskaber, 1937, a 3,95 pct. p.a., samlet opr. stort 2.500.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 942.005 kr.
2. Østifternes Kreditforening, 16.s., a 4,5 pct. p.a., opr. stort 2.200.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 1.947.476 kr.
3. Statslån (fjernvarme) a 4,50 pct. p.a., opr. stort 256.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 215.850 kr.
4. Statslån (telefon) a 4,50 pct. p.a., opr. stort 225.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 186.664 kr.
5. Østifternes Kreditforening, 16.s., a 6 pct. p.a., opr. stort 1.410.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 1.378.353 kr.

6. Statslån (spastikerbørnehaven) a 4,50 pct. p.a., opr. stort 950.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 859.724 kr.
7. Statslån (bækkenkogere) a 4,50 pct. p.a., opr. stort 44.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 44.000 kr.
8. Statslån (energibesparende foranstaltninger), opr. stort 43.534 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 43.534 kr.

Ortopædisk Hospital i Århus:

1. Obligationslån, ydet af forskellige ulykkesforsikringsselskaber, 1940, a 4,0 pct. p.a., samlet opr. stort 1.000.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 494.250 kr.
2. Ny jydsk Købstads Kreditforening, 10.s., a 3,5 pct. p.a., opr. stort 1.060.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 629.404 kr.
3. Ny Jydsk Købstads Kreditforening, 11.s., a 4,5 pct. p.a., opr. stort 529.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 383.661 kr.
4. Statslån (beskæftigelsesterapi) a 4,5 pct. p.a., opr. stort 179.200 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 151.095 kr.
5. Statslån (røntgent) a 4,5 pct. p.a., opr. stort 128.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 107.925 kr.
6. Statslån (opvågning) a 4,5 pct. p.a., opr. stort 37.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 31.197 kr.
7. Statslån (bækkenkogere) a 4,5 pct. p.a., opr. stort 22.000 kr., til rest pr. 1. oktober 1976 22.000 kr.

Det foreslås, at staten overtager eller indfrier disse lån. Såfremt overtagelse ikke kan finde sted, afholder staten de løbende ydelser vedrørende disse lån. Socialministeriet vil søge om formøden hjemmel hertil på forslag til lov om tillægsbevilling for 1977-78.

Der er endvidere opnået enighed med Samfundet og Hjemmet for Vanføre om, at staten yder Samfundet og Hjemmet for Vanføre en skønsmæssigt fastsat godtgørelse på 3 mill. kr. til dækning af udgifter til nødvendige investeringer i inventar, instrumentarium, løssøre m. v., der er afholdt fra det tidspunkt, da det var klart, at overførelse af afdelingerne skulle finde sted til 1. januar 1978, og at der i øvrigt ikke ydes Samfundet og Hjemmet for Vanføre godtgørelse for overførelsen af de 2 hospitaler samt inventar, instrumentarium m. v.

Det foreslås, at staten yder en sådan refusion.

Til § 5.

De af Samfundet og Hjemmet for Vanføre drevne ortopædiske hospitaler og afdelinger har hidtil væ-

ret betragtet som et særforansområde og reguleret af de regler, der gælder for særfor sorgen.

Efter overførelsen foreslås de almindelige regler i sygehusloven anvendt for så vidt angår provinsafdelingerne og Ortopædisk Hospital i Århus.

Under forhandlingerne om lovforslaget har Århus amtsråd påpeget, at en gennemførelse af det i sygehuslovens § 5, stk. 5, indeholdte cirkulærebetalingsprincip, hvorefter behandling af en patient på en fremmed amtskommunes sygehuse forudsætter hjemstedsamtskommunens samtykke, vil kunne medføre en væsentlig nedgang i antallet af udenamts patienter på de ortopædiske afdelinger, navnlig afdelinger, der har landsdelsfunktioner. Amtsrådet har derfor foreslået, at der i det mindste i en overgangsperiode skabes hjemmel for, at sygehuse og praktiserende læger fortsat kan sende patienter direkte til sådanne landsdelsafdelinger uden af der skal indhentes kaution fra hjemstedsamtskommunen.

Indenrigsministeriet er enig i, at cirkulærebetalingsprincippet kan medføre de af amtsrådet påpegede uheldige konsekvenser for den højt specialiserede patientbehandling, navnlig på Ortopædisk Hospital i Århus. Det kan i den forbindelse nævnes, at det af indenrigsministeriet nedsatte landsdelspecialudvalg i sin første delbetænkning afgivet den 21. januar 1977 foreslår, at der etableres faste retningslinier for visitationen (henvisning af patienter) til lands- og landsdelsafdelinger, og at der i perioden indtil sådanne retningslinier er udarbejdet, gives mulighed for bevarelse af de hidtidige visitationsregler (fri visitation for praktiserende læger og sygehus).

Spørgsmålet om visitationsreglerne for lands- og landsdelsfunktioner forventes — på grundlag af landsdelspecialudvalgets betænkning — løst som led i fastlæggelsen af den varige betalingsordning, der forventes at træde i kraft den 1. januar 1978.

Viser det sig ikke muligt at gennemføre betalingsordningen fra denne dato, vil indenrigsministeriet søge at etablere en visitationsordning for de ortopædiske landsdelsafdelinger, der i en overgangsperiode sikrer belægningen, enten ved aftaler mellem de involverede amtskommuner eller ved en ændring af sygehusloven.

For så vidt angår Ortopædisk Hospital i København indebærer overførelsen til Rigshospitalet, at behandling m. v. fra 1. januar 1978 foreslås ydet efter de for statslige sygehuse gældende regler.

Til § 6.

Ved de dele af de ortopædiske afdelinger og hospitaler og dertil knyttede ambulatorier, der overføres udgjorde det samlede antal besatte stillinger pr. 1.

april 1976 i alt 1.092, heraf 124 ansatte med tjenestemandslignende status og medlemsskab af Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre, 923 overenskomstansatte og 45 andre ansatte. Af disse stillinger er 557 knyttet til de dele af virksomheden (Ortopædisk Hospital i København m. v.), der overføres til Rigshospitalet. Af de 557 ansatte er 92 ansatte med tjenestemandslignende status og medlemsskab af Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre, 436 overenskomstansatte og 29 andre ansatte.

Bestemmelserne i § 6 vedrører den del af det berørte personale, som er ansat under Samfundet og Hjemmet for Vanføre med en tjenestemandslignende status og medlemsskab af Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Bestemmelserne er udformet i overensstemmelse med principperne i de bestemmelser, der blev fastsat for det statstjenestemandsansatte personale ved statshospitalerne i forbindelse med disses overførelse til amtskommunerne pr. 1. april 1976, jfr. lov nr. 328 af 26. juni 1975, § 7.

For så vidt angår de 6 afdelinger og hospitalet i Århus forudsættes det, at der tilbydes ansættelse som amtskommunale tjenestemænd. Sådant ansættelse forudsættes også tilbudt det lokale administrative personale samt personale inden for socialrådgivningsvirksomheden. Det administrative personale påregnes beskæftiget inden for vedkommende amtskommunes social-, sundheds- og sygehusforvaltning. Tilsvarende gælder socialrådgivningspersonale, der formentlig placeres ved socialcentret.

Der forudsættes derimod ikke tilbudt amtskommunal ansættelse til personale inden for skomageri- og bandagerivirksomhederne, da disse ikke er omfattet af overførelsen til amtskommunerne, men fortsætter under Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

For så vidt angår hospitalet i København forudsættes det, at der tilbydes ansættelse som statstjenestemænd under Rigshospitalet. Sådant ansættelse forudsættes også tilbudt det lokale administrative personale samt personale inden for socialrådgivningsvirksomheden og ved klinikken for cerebral parese og børneneurologi med tilhørende børnehave.

Der forudsættes derimod ikke tilbudt ansættelse som statstjenestemænd til personale inden for skomageri- og bandagerivirksomheden, da disse områder ikke er omfattet af overførelsen til Rigshospitalet, men fortsætter under Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre er en statsgaranteret pen-

sionskasse, og pensionskassens vedtægt er udformet i overensstemmelse med reglerne i tjenestemandspensionsloven af 1969.

Staten dækker pensionskassens underskud dog således, at der ydes refusion fra Samfundet og Hjemmet for Vanføre for så vidt angår pensioner, der er tiltrådt før 1. april 1943, ligesom Samfundet og Hjemmet for Vanføre yder refusion for den del af de øvrige pensionsudgifter, der vedrører egenvirksomheden, dvs. den ikke-statstilskudsberettigede del af Samfundet og Hjemmet for Vanføres virksomhed.

Ved overgang til amtskommunal tjenestemandsansættelse, henholdsvis tjenestemandsansættelse i staten, udtræder de pågældende af pensionskassen.

De nærmere regler for en deling af pensionsbyrden i overensstemmelse med principperne i bestemmelserne for pensionsbyrdens fordeling i forbindelse med statshospitalernes overførelse forudsættes aftalt mellem parterne.

Under hensynstagen til, at staten dækker pensionskassens underskud efter de skitserede retningslinier, forudsættes pensionsbyrdefordeling for så vidt angår personale, der overgår til statstjenestemandsansættelse eller forretter tjeneste i staten, af administrative grunde alene etableret i det omfang, hvori det omhandlede personale kan henføres til den kategori af personale, hvor Samfundet og Hjemmet for Vanføre efter de gældende regler yder pensionskassen hel eller delvis refusion af pensionsudgifterne.

En senere udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg forventes i givet fald at ville medføre overførsel af yderligere dele af Samfundet og Hjemmet for Vanføres virksomhed. En sådan overførsel må påregnes at ville reducere pensionskassens medlemstal yderligere, således at kassens medlemsbestand herefter stort set vil udgøres af allerede pensionerede medlemmer og deres efterladte samt personale inden for Samfundet og Hjemmet for Vanføres egenvirksomhed, dvs. den ikke-statstilskudsberettigede del af Samfundet og Hjemmet for Vanføres virksomhed.

Pensionskassens forhold forudsættes derfor senere taget op til nærmere overvejelse med henblik på en vurdering af den mest hensigtsmæssige form for den fremtidige administration af den omhandlede statsgaranterede pensionsforpligtelse.

I overensstemmelse hermed muliggør bestemmel-

serne i § 6, at staten — såfremt dette på et tidspunkt måtte findes hensigtsmæssigt — kan indtræde i pensionsbyrdefordelingen i stedet for pensionskassen for så vidt angår pensionsudgifter, der er omfattet af statens tilsagn om underskudsdekning, ligesom Samfundet og Hjemmet for Vanføre tilsvarende kan indtræde i pensionsbyrdefordelingen i stedet for pensionskassen for så vidt angår pensionsudgifter, der påhviler Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Af hensyn til en hensigtsmæssig administrativ tilrettelæggelse af lønudbetaling og lønrefusion for så vidt angår ansatte, der måtte opretholde den hidtidige ansættelsesmæssige status under deres udførelse af det tilbudte arbejde inden for amtskommunerne og under Righospitalet, kan det tænkes overvejet eventuelt at lade amtskommunerne og staten foretage lønudbetaling på Samfundet og Hjemmet for Vanføres vegne.

Uanset at lovforslaget ikke har til hensigt at give regler om personale ved de berørte afdelinger og hospitaler, der er ansat i henhold til overenskomster eller særlige lønaftaler m. v., gælder forudsætningen om tilbud om ansættelse henholdsvis under amtskommunerne og i staten også for dette personale. De fleste overenskomstansatte personalegrupper vil blive aflønnet efter samme overenskomst som hidtil eller efter en dertil svarende overenskomst. For øvrige vil man tage udgangspunkt i, at ingen ansat må udsættes for lønnedgang eller forringelse af øvrige forhold som følge af overførelsen.

Bestemmelserne i stk. 1-6 omfatter ikke ansatte ved Samfundet og Hjemmet for Vanføres centrale administration med tjenestemandslignende status og medlemskab af Pensionskassen for tjenestemænd ved Samfundet og Hjemmet for Vanføre. Den centrale administration overføres ikke til amtskommunerne og staten.

En del af personalet ved den centrale administration forventes dog tilbudt ansættelse under Righospitalet, ligesom det ikke kan udelukkes, at enkelte måtte blive tilbudt ansættelse under amtskommunerne. I så fald finder bestemmelserne i stk. 7-8 og 10 om pensionsbyrdefordeling m. v. anvendelse.

Til § 7.

Der henvises til de almindelige bemærkninger